

'DE ZEVEN PROVINCIEËN'

langen van het marinepersoneel beneden de rang van officier, kortweg het Cambo genoemd. Bij de Bond van Marineschepelingen was een lied populair dat zich onverholen op basis van de klassestrijd stelde:

'Werkers, waar g' ook zwoegt en lijdt,
Zijn wij niet van enen bloede?
Striemt ons niet dezelfde roede
Welker scherpste gij ook lijdt?
Hebben wij soms ruimer recht,
Minder plichten, groter vrijheid?
't Zonnelicht van levensblijheid
Is 't niet ons, als u ontzegd?
Janmaat voelt het en verstaat:
Eén is 't juk dat w' allen dragen,
Eén de strijd die heeft te wagen
't Ganse proletariaat!'¹

Per 1 januari 1933 werden de Indische overheidssalarissen voor de derde maal verlaagd: nu met 7%. Het kwam bij liet Knil tot ongeregeldheden, waarbij in Bandoeng een plakkaat gevonden werd met als tekst: 'Kameraden, moeten wij ons laten vertrappen? Verlaat het leger. Hijs de rode vlag . . . als dat niet helpt: de rode haan!'²

De gehele decembermaand had het marinepersoneel in spanning verkeerd of het ook onder die derde korting zou vallen. Op tweede Kerstdag was aan boord van 'De Zeven Provinciën', die toen in Soerabaja voor anker lag, het bondslied aangeheven; drie dagen later hadden 700 korporaa's en manschappen een demonstratieve optocht gehouden naar een vergadering waar verschillende sprekers gewezen hadden op het succes dat Engelse marineschepelingen een kleine anderhalf jaar tevoren, ook al protesterend tegen salariskorting, met gezamenlijke dienstweigering behaald hadden. Op 31 december evenwel kreeg de marinecommandant te Soerabaja bericht dat de korting van 7% 'in afwachting van (een) nadere regeling' aangehouden was; de daaraan toegevoegde woorden 'nog korte tijd' waren echter uit het oorspronkelijke, door de minister van defensie uit Den Haag verzonden telegram bij de doorzending weggelaten. Van de mededeling die in de verkorte vorm een misleidende indruk moest maken, werd nog diezelfde dag mondeling door de commandanten van alle eenheden kennis gegeven

¹ Aangehaald door J. C. Mollema: *Rondom de muiterij op 'De Zeven Provinciën'*, p. 63. ² B. C. de Jonge: *Herinneringen*, p. 159.